

journal homepage:

<https://www.supportscience.uz/index.php/ojhpl>**STABILIZATION OF INTERNATIONAL RELATIONS AND STATE POLICY****Sabohat Yusupova***Teacher, Department of Social Sciences**Uzbek State University of World Languages**Tashkent, Uzbekistan***ABOUT ARTICLE**

Key words: interethnic relations, ethnic diversity, public policy, multiculturalism, interculturalism, integration, inclusive policy.

Received: 13.05.26**Accepted:** 14.05.26**Published:** 15.05.26

Abstract: This article discusses the issues of stabilizing interethnic relations and public policy. In an increasingly multicultural and multiethnic society, interethnic relations have become an important issue for politicians and scholars. Drawing on contemporary research, this paper demonstrates the important role of identity, social interactions, and institutional systems in strengthening social cohesion.

MILLATLARARO MUNOSABATLARNI BARQARORLASHTIRISH VA DAVLAT SIYOSATI**Sabohat Yusupova***Ijtimoiy fanlar kafedrasida o'qituvchisi**O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti**Toshkent, O'zbekiston***MAQOLA HAQIDA**

Kalit so'zlar: millatlararo munosabatlar, etnik xilma-xillik, davlat siyosati, multikulturalizm, interkulturalizm, integratsiya, inklyuziv siyosat.

Annotatsiya: Ushbu maqolada, millatlararo munosabatlarni barqarorlashtirish va davlat siyosati haqida fikr va mulohazalar yoritiladi. Turli madaniyat va millatlarga ega jamiyatlar tobora ko'payib borayotgan bir sharoitda, millatlararo munosabatlar siyosatchilar va olimlar uchun muhim masalaga aylangan. Zamonaviy tadqiqotlarga tayangan holda, mazkur ish ijtimoiy birdamlikni mustahkamlashda identitet, ijtimoiy o'zaro aloqalar va institutsional tizimlarning o'rni muhim ekanligini ko'rsatadi.

СТАБИЛИЗАЦИЯ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ И ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ

Сабохат Юсунова

Преподаватель кафедры социальных наук

Узбекского государственного университета мировых языков

Ташкент, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: межэтнические отношения, этническое разнообразие, государственная политика, мультикультурализм, межкультурность, интеграция, инклюзивная политика.

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы стабилизации межэтнических отношений и государственной политики. В условиях все более многокультурного и многоэтнического общества межэтнические отношения стали важной проблемой для политиков и ученых. Опираясь на современные исследования, в статье демонстрируется важная роль идентичности, социальных взаимодействий и институциональных систем в укреплении социальной сплоченности.

Kirish. Globallashuv, migratsiya va demografik o'zgarishlar ko'plab davlatlarni madaniy jihatdan boshqa bir jamiyatga aylantirdi. Natijada, millatlararo munosabatlar bugungi kunda boshqaruv va ijtimoiy barqarorlikning muhim omiliga aylandi. Noto'g'ri boshqarilgan xilma-xillik nizolar, kamsitish va ijtimoiy parchalanishga olib kelishi mumkin, aksincha, to'g'ri boshqarilgan xilma-xillik innovatsiya, hamkorlik va iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantiradi. Davlat siyosati millatlararo munosabatlarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi, chunki u turli etnik guruhlar o'zaro aloqaga kirishadigan huquqiy, institutsional va madaniy asoslarni belgilab beradi. Hukumatlar ilmiy asoslangan siyosat va nazariy yondashuvlar orqali millatlararo munosabatlarni qanday yaxshilashi mumkinligini tahlil qiladi.

“Multikulturalizm gipotezasi”ga ko'ra, o'z madaniy identitetidan qoniqish va ishonch hosil qilgan shaxslar boshqalarni ham qabul qilishga moyil bo'ladi, natijada kamsitish darajasi kamayadi. Bu esa madaniy ifoda va identitetni qo'llab-quvvatlovchi siyosatlarning muhimligini ko'rsatadi. Interkulturalizm multikulturalizmni to'ldiruvchi yoki unga muqobil model sifatida shakllangan. Agar multikulturalizm birgalikda yashashga urg'u bersa, interkulturalizm guruhlar o'rtasidagi o'zaro aloqalar, muloqot va umumiy tajribalarni muhim deb hisoblaydi. U ishonch va

ijtimoiy birdamlikni shakllantirish vositasi sifatida faol hamkorlik va kommunikatsiyani ilgari suradi.

So'nggi tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, mahalliy darajadagi interkultural yondashuvlar - masalan, jamoat dasturlari va inklyuziv shahar siyosatlari - kundalik o'zaro aloqalarni rivojlantirish orqali guruhlararo munosabatlarni sezilarli darajada yaxshilashi mumkin. Integratsiya nazariyasi madaniy identitetni saqlab qolish va kengroq jamiyat hayotida faol ishtirok etish o'rtasidagi muvozanatga e'tibor qaratadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, o'z milliy-madaniy qadriyatlarini saqlagan holda umumiy jamiyat bilan ham faol aloqada bo'lgan shaxslar psixologik va ijtimoiy jihatdan yaxshiroq natijalarga erishadi .

Ushbu "integratsiya gipotezasi" majburiy assimilyatsiyani talab qilmasdan, faol ishtirokni rag'batlantiruvchi siyosatlarning muhimligini ta'kidlaydi. Shu bilan birga, u teng imkoniyatlarni ta'minlashda inklyuziv institutlarning o'rnini ham alohida ko'rsatadi. Bu sharoitlarga teng maqom, umumiy maqsadlar va institutsional qo'llab-quvvatlash kiradi.

Empirik tadqiqotlar shuni tasdiqlaydiki, aynan shu shartlar bajarilganda guruhlar o'rtasidagi aloqa ijobiy munosabatlarni shakllantiradi. Aks holda esa, noto'g'ri tashkil etilgan aloqa aksincha keskinlik va nizolarni kuchaytirishi mumkin. Nazariy modellar mavjud bo'lishiga qaramay, ko'plab jamiyatlar etnik xilma-xillikni boshqarishda quyidagi doimiy muammolarga duch kelmoqda. Tizimli tengsizlik va kamsitish guruhlar o'rtasidagi ishonchni susaytiradi. Shaxslar o'zlarini chetlatilgan deb his qilganida, ular kengroq jamiyatdan uzoqlashishi mumkin, bu esa segregatsiyaga olib keladi.

Madaniy identitetga nisbatan tahdid hissi himoyalaniish kayfiyatini kuchaytiradi va kamsitish darajasining oshishiga sabab bo'ladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, identitetdagi ishonchsizlik guruhlararo nizolarning asosiy omillaridan biridir. Ijtimoiy va hududiy ajralish mazmunli muloqot imkoniyatlarini kamaytiradi, natijada stereotiplar va noto'g'ri tushunchalar mustahkamlanadi. Ba'zi hollarda davlat siyosati bir vaqtning o'zida xilma-xillikni qo'llab-quvvatlab, ishtirokni cheklashi mumkin. Bu esa chalkashlik va ishonchsizlikni yuzaga keltiradi. Hukumatlar madaniy tan olish va ijtimoiy integratsiya o'rtasida muvozanatni ta'minlaydigan siyosatlarni ishlab chiqishi zarur .

Ta'lim tizimini anglash, tanqidiy fikrlash va interkultural kompetensiyalarni rivojlantirishga xizmat qilishi kerak. Turli ijtimoiy va madaniy guruhlariga mansub insonlar ijobiy sharoitlarda o'zaro aloqaga kirisha oladigan muhitlar yaratilishi lozim. Ijtimoiy-iqtisodiy tafovutlarni qisqartirish orqali chetlatilish va norozilikning oldini olish muhimdir. Kam sonli millat vakillarini qaror qabul qilish jarayonlariga jalb etish orqali vakillik va ishonchni mustahkamlash zarur.

Dalillarga asoslangan siyosat yuritish uchun millatlararo munosabatlar va siyosat natijalari bo'yicha doimiy ilmiy tadqiqotlar olib borilishi kerak.

Xususan, millatlararo munosabatlarni yaxshilash zamonaviy davlatlar uchun murakkab, ammo muhim vazifadir. Multikulturalizm, interkulturalizm va integratsiya nazariyasi kabi yondashuvlar xilma-xillikni samarali boshqarish bo'yicha muhim ilmiy asoslarni taqdim etadi. Biroq, ushbu yondashuvlarning muvaffaqiyati ularni izchil va inklyuziv davlat siyosati orqali amaliyotga tatbiq etishga bog'liq. Madaniy tan olish, ijtimoiy o'zaro aloqalar va iqtisodiy inklyuziyani uyg'unlashtirgan muvozanatli strategiya millatlararo totuvlikni ta'minlashning eng samarali yo'li hisoblanadi. Jamiyatlar tobora rang-barang bo'lib borayotgan bir davrda, hukumatlar xilma-xillikni nizolar manbai emas, balki taraqqiyot omiliga aylantirish uchun o'z siyosatlarini moslashtirib borishi lozim.

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining qoidalari turmushga faol tatbiq etilmoqda, bu qoidalar O'zbekiston Respublikasining fuqarolari millatidan qat'i nazar O'zbekiston xalqini tashkil etishini, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi o'zining hududida yashovchi millat va elatlarning tili, urf-odati va an'alariga hurmat bilan munosabatda bo'lishni, ularni rivojlantirish uchun shart-sharoitlar yaratilishini e'lon qiladi va kafolatlaydi. Ushbu maqsadlarda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzurida Millatlararo munosabatlar va xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalari qo'mitasi tashkil etilgan bo'lib, u o'z faoliyatini yuritmoqda hamda jamiyatda millatlararo totuvlik va bag'rikenglikni ta'minlash bo'yicha davlat siyosatini izchil amalga oshirib kelmoqda .

Shuningdek, bugungi kunda mamlakatimizda yashab kelayotgan 130 dan ziyod millat va elatlarning vakillari O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va qonunlari taqdim etgan teng huquq va imkoniyatlardan foydalanib, iqtisodiyotning turli tarmoqlarida va ijtimoiy sohada, ilm-fan va madaniyat sohalarida samarali mehnat qilib, Vatanimizning gullab-yashnashiga va uning mustaqilligini mustahkamlashga, respublikaning xalqaro maydondagi obro'-e'tibori va imijini oshirishga munosib hissa qo'shib kelmoqdalar.

Millatlararo munosabatlar xorijiy mamlakatlar bilan do'stlik aloqalarini yanada rivojlantirish sohasida O'zbekiston Respublikasining davlat siyosatini amalga oshirish jarayonida davlat organlari va tashkilotlarining, mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarining fuqarolik jamiyati institutlari bilan, shu jumladan, ommaviy axborot vositalari bilan o'zaro hamkorligi mexanizmlarini takomillashtiradi.

Xulosa. Amalga oshirilayotgan ustuvor yo'nalishlar sur'atini, keng ko'lamli demokratik islohotlarni, siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, ma'naviy jihatdan erkinlashtirish va jamiyat hayotining

boshqa jabhalarida erishilgan salmoqli muvaffaqiyatlar tahlili O'zbekiston xalqi yagona g'oya - O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari bo'yicha olijanob maqsadlar va g'oyat muhim vazifalarga erishishdan iborat yagona maqsad atrofida birlashganligini ta'kidlash uchun barcha asoslarni beradi. O'zbekiston Respublikasining davlat va jamiyatni rivojlantirishdagi ustuvor maqsadlarni, ilg'or xorijiy tajribani e'tiborga olgan holda millatlararo munosabatlarning tashkiliy-huquqiy asoslarini takomillashtirish lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Jumayev R.Z. Davlat va jamiyat: demokratlashtirish yo'lida. -"Sharq", 1998.
2. Odilqoriev X. Konstitutsiya va fuqarolik jamiyati. - T.: "Sharq", 2002.
3. Абдулатипов Р.Г. Этнополитология.-СПб.: "Питер", 2004.
4. Одилкориев Х.Т., Якубов Ш.У. Миллий ҳукукий тизим ва ҳукукий кадриятлар. - Т.: Узбекистан ИИВ Академияси, 2010.
5. <https://uza.uz/oz/posts/millatlararo-munosabatlar-sohasida-o-zbekiston-respublikasi--18-11-2019>